

Tučapský, Antonín, pedagog a skladatel, narozen 27. 3. 1938, Opatovice u Vyškova, zemřel 9. 9. 2014, Londýn.

Už ve svých prvních letech na obecné škole v Opatovicích školy měl Antonín Tučapský touhu zapisovat si své hudební nápady. Přivedl ho k tomu syn tehdejšího řídícího Viktora Halady. Během studia na měšťánské škole v Dědicích se učil hře na housle a klarinet. V roce 1941 se musel s rodinou kvůli válce přestěhovat do Medlovic, kde začal působit v dechové kapele a hrál příležitostně na svatbách a pohřbech. Ve Vyškově se začal učit i hře na klavír u Františka Sypěna. Tam začal také hrát v symfonickém orchestru, který založil Jan a Bohumír Štědroň. Roku 1943 byl přijat na Učitelství do Kroměříže, avšak kvůli omezení stavu studentů byl po dvou týdnech přeložen na Učitelství ve Valašském Meziříčí. Tam se hudbě vyučoval u Václava Dittricha a zpíval ve sboru druhý tenor. Školu úspěšně dokončil 13. června 1947 maturitou. Následně byl přijat na Pedagogickou fakultu Masarykovy univerzity v Brně do oboru hudební výchova. Tam ho především zaujalo studium hudebních forem a harmonie, které přednášel Jan Kunc. Zároveň navštěvoval paralelně i přednášky z hudební vědy a estetiky na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity. Studia úspěšně dokončil 30. srpna 1951. V téže roce nastoupil také na JAMU, kde učil dirigování u Josefa Šoupala, Viléma Steinmanna a skladbu u Jana Kunce. V září 1951 byl přijat jako učitel na Vyšší hudební školu v Kroměříži, kde vyučoval intonaci, hudební nauku a sborový zpěv. Po dvou měsících byl však nucen odejít na povinnou vojenskou službu do Nýrska na Šumavě. I tam se věnoval hudbě a založil pěvecký sbor, který sám vedl. Ve vojenské kapele hrál na klarinet. Po absolvování povinného vojenského výcviku nastoupil v roce 1953 jako asistent sbormistra v Národním slovenském divadle v Bratislavě. Nebyl tam však spokojený a vrátil se zpět vyučovat do Vyšší hudební školy v Kroměříži. Od roku 1955 pak vyučoval v Pedagogické škole v Novém Jičíně, kam se přestěhoval po sňatku s Marií Vémolovou. Tam vyučoval hru na klavír, housle, sborový zpěv a hudebně-teoretické předměty. V letech 1956 a 1959 byl povolán na měsíční vojenskou službu. V roce 1959 dostal nabídku práce v Pedagogickém institutu v Ostravě, kterou přijal. Působil tam jako odborný asistent a opět vyučoval klavír, sborový zpěv, hudební nauku, intonaci a dirigování. Během své činnosti napsal studii, která se zabývala technikou zpěvu: *Výslovnost a dikce ve sborovém zpěvu*. Roku 1961 přednášel na Sborovém festivalu v Brně na téma výběr repertoáru. Po dobu zaměstnání v Pedagogickém institutu byl skladatelsky činný a napsal 80 jednohlasých, 8 dvouhlasých a 3 trojhlasé kánony a mnoho lidových písní. Roku 1965 se stal docentem na základě své práce: *Mužské sbory Leoše Janáčka a jejich interpretační praxe*.

Rovněž působil také v Pěveckém sdružení moravských učitelů a 29. září 1962 ho poprvé dirigoval na koncertě ve Vyškově a celý sbor samostatně vedl na koncertě ve Zlíně 22. února 1964, kdy zastupoval nemocného Jana Šoupala. Po smrti Jana Šoupala se stal hlavním dirigentem a kromě klasického repertoáru jako byl Pavel Křížkovský nebo Josef Bohuslav Foerster uváděl i skladby ne tolik hraných skladatelů Ladislava Vycpálka, Karla Slavického a dalších. 5. března 1973 musel Antonín Tučapský rezignovat z politických důvodů na pozici dirigenta a do čela Pěveckého sdružení moravských učitelů se opět mohl postavit až po Sametové revoluci v roce 1990. Důvodem toho byl sňatek s britskou Beryl Musgrave, která vyučovala anglickou konverzaci na Pedagogickém institutu v Ostravě. Byl na ni vyvíjen tlak, aby vzdala britského občanství. Odmítla a byla potom politicky podezřelá pro režim v Československu. Stejný stín padl i na Antonína Tučapského po jejich sňatku. Byl mu odebrán úvazek v institutu. Poté se pokoušel ucházet se o práci v Brně, avšak v jeho kádrových materiálech stálo, že může vykonávat jakoukoli práci kromě kultury a školství. Nakonec byl nucen vykonávat práci skladníka. Opakovaně psal Ministerstvu kultury i Gustavu Husákovi, ale vše bylo bez úspěchu. Jeho manželka Beryl toto zacházení špatně snášela a rozhodli se přestěhovat do Velké Británie roku 1974. Tam se ucházel o práci učitele hudby, avšak veškeré jeho žádosti byly zamítnuty. Roku 1975 byl nakonec přijat na Trinity College of Music, kde vyučoval hudební teorii a později mu byl rozšířen úvazek o výuku kompozice. Kromě výuky na Trinity College se snažil opět uplatnit jako dirigent a příležitostně dirigoval London Chorale nebo Philharmonic Chorus London. Jedanlo především o zástupy a jelikož to bylo časově náročné, tak se raději více začal věnovat kompozici. V roce 1990 opět navštívil Československo a byl pro něj uspořádán v Opavě autorský koncert. Po Sametové revoluci se opět začaly jeho skladby hrát v Československu na mnoha koncertech. Do Sametové revoluce platil nepsaný zákaz uvádět Tučapského skladby. Zvláštní ocenění se mu dostalo 7. listopadu 1996, kdy mu byl udělen čestný doktorát na Masarykově univerzitě v Brně a při té příležitosti byl uspořádán i slavnostní koncert. V roce 2005 se konal ve Vyškově první festival Antonína Tučapského. Ve Velké Británii se Antonín Tučapský zasloužil o šíření skladeb českých skladatelů. Roku 2012 získal ocenění Gratias Agit za šíření dobrého jména České republiky v zahraničí.

Dílo (výběr):

Pochod hornických učňů – 1961

Muzikanti – 1967

Svatý Václave – 1976

Tři moravské lidové písně – 1980

Náchodský zámeček – 2004

Houslová dueta – 2005

Literatura:

Lexika

ČSHS.

Ostatní

<http://www.antonintucapsky.com/>

https://mzv.gov.cz/file/835096/Sbornik_Gratias_agit_2012.pdf

členit na odstavce

stylisticky neobratné – krátké heslovité věty